

HALTIN RETKELLÄ 3. – 11.8.2012

Vihdoinkin rinka selkään 17 tunnin linja-autossa istumisen jälkeen ja tuntureita kohti Didnohkan polkua pitkin.

Lappiin taivallettiin perinteiseen tapaan yön yli linja-autolla 39 retkeilijän voimin. Kuljettajaksi vaihtui Oulussa meille ennestään tuttu Vexi Rätty. Aamupala haukattiin Harrinivassa, kalastajaporukka ja muutamia muita tiputettiin vuokramökeilleen ja Pekka Koivusen retkue lähti kohti Tarvantovaaran erämaita. Vaparin päiväretkeläiset jäivät Kilpisjärven Retkeilykeskukseen ja lopulta me Pekka Veijalaisen vetämät Haltin tavoittelijat pääsimme maastoon puolen päivän jälkeen Norjan puolella.

Lauantai-iltapäivä meni mukavassa säässä nousuvoittoisessa maastossa Lossujärvelle. Pientä seikkailun makua saatiin, kun polku katosi ja hyvät ylityspaikat olivat hakusessaan Didnohkan sivujoen pajuryteikössä. Lossujärven seutu näytti kivikolta, mutta löytyihän sieltä mukavat teltpaikat. Makkarat paistettiin nuotiolla, jota varten jokainen oli varmuuden vuoksi kantanut muutaman kalikan rinkasaan. Se oli tosin turhaa, koska Suomen puolen autiotuvan liiteri oli lähes täpötäynnä polttopuita. Norjalaisen tuvan sängyissä oli patjat, mutta siellä ei ollut edes puuliiteriä saati mitään kunniallisesti poltettavaa.

Sunnuntaina paineltiin pitkin Urtasvankkaa, joka on Suomen mahtavimpia laaksoja. Urtashotelli odotteli ruokatauolle itsepalveluperiaatteella ja huussissa meitä palveli bidesuihku. Vesi vain puuttui, koska muutaman kymmenen metrin letku puroon ylärinteeseen hankkimaan automaattipainevesi taitaa vielä olla hotellin omistajakonsernin investointilistalla.

Urtashotellin ruokataukopalvelut. Viihdyttäjinä joukko tanssivia itikoita – onnellisia olivat ne vaeltajat, joilla oli hyttysverkko.

Pihtuskönkään 17 metrin kohtisuorat kuohut on ikuistettava filmille tai dataksi jokaisella reissulla tälle suunnalle.

Iltapäivällä jatkettiin Pihtusjoelle, jonka yli kahlattiin yli Vuomakasjärven päästä. Vettä oli onneksi vain puolisääreen saakka paikan leveyden ansiosta, vaikka

kuutioita kohisee melkoinen määrä sekunnissa. Vesi oli aika kylmää. Sitten nousitiin Pihtsusköngkään kautta Pihtsuksen tuvalle, jonka ympäristöstä löytyi muutama hyvä telttapaikka. Ruskea Halti jo odotteli meitä pohjoisen suunnassa.

Maanantaiaamuna lähdettiin ilman rinkkoja polkemaan rakkaa Haltia kohti. Huijulla vaelteli sumupilviä, jotka onneksi välillä paljastivat meille kohtuulliset näkyydydet maisemien ihailuun. Geokätkön etsintä vei Jarkolta oman aikansa. Haltin vieraskirjaan kirjauduin numerolla 103602. Tosin tämä juokseva numero on menettänyt alkuperäisen merkityksensä, koska turisteja rahdataan sinne helikopterilla. Suunnitelmissa oli palata Ritnitsohkan kautta, joka on Suomen korkein huippu siinä mielessä, että Haltin varsinainen huippu on Norjan puolella. Innostusta ei kuitenkaan riittänyt, vaan palattiin polkua Pihtsuksen tuvalle. Ruokailun jälkeen päätettiin vielä "siirtää telttoja" illansuussa tavoitteena lyhentää aika pitkäksi tulevaa seuraavaa päivämatkaa. No, siinä sitten mentiin kivikkoja rinkat selässä muutama tunti päätyen Toskaljärven luoteispuolelle hyvät näköalat tarjoavalla "hylyllä" olevan nimettömän lammen rantaan. Yksi meistä jäi vielä yöksi Pihtsuksen tuvalle säästääkseen polveaan ja jatkaakseen aamulla viitoitettua polkua Meekolle.

Todisteeksi kuva Haltin rajapykillä 6.8.2012 kello 11.02.

Vähiin olivat juomat käyneet tässä vaiheessa retkeä, eihän me muutenkaan turhaa vettä kanneta ;-). Vasemmalta Jarkko, Jussi pikku juomapullonsa kanssa, Veli Matti, Pekka ja Petri kotimaan korkeimmalla paikalla.

Viikon tavoite Halti on valloitettu ja suuntana matalammat maastot Haltin ruskeissa kivikoissa. Alhaalla Haltijärvi, kauempana Pihtusjärveä.

Tiistaina tavattiin Toskaljärven länsirannalla pari ilman saalista jäänyttä kalojen narraajaa, koska järvi oli tällä kertaa päättänyt kasvattaa kalansa isommiksi tulevia kalastajia varten.

Tovin kuluttua päästiin ihailemaan Jogasjärven-Porojärven laaksoa ja suojelualueeksi merkattua mahtavaa Annjalonjin pahtaa. Etuoikealla tuli näkyville Reikämaa, jonka kahden peräkkäisen kahlauksen vaativuutta olin pohdiskellut jo etukäteen. Pohjoisemmassa vesi vain solisi kuivien kivien välissä, mutta Saivaaran puoleinen kahlus oli leveä ja aika paha. Menehän näistä kaikki Pihtuskönkäältä ja Urtasvankasta Meekolle tulleet vedet Porojärveä kohti. Ei auttanut muu kuin päällyshousut pois ja crocsit jalkaan. Alkumatkan pystyi taiteilemaan pohjaa pitkin, mutta silti piti varoa tarkkaan, ettei jalka jäänyt nalkkiin kivien väliin tai kova virta vienyt kevyitä crocseja mennessään. Saivaaran puoleisen rannan tuntumassa oli vajaan metrin kanttiinsa olevia liukkaita kiviä, päällä hurjasti virtaavaa vettä 30 senttiä ja kivien välissä syvyyttä liki metri. Ei ollut muuta mahdollisuutta kuin taiteilla kivien päällä. Onneksi kahlusmestari Jarkko tuli avuksi viimeisille kiville, joilla yksi meistä kylläkin kasteli pikkuhousunsa ja rinkansa alaosan istahdamalla vasten tahtoaan hetkeksi vedenalaiselle kivelle.

Reikämaan kahluspaikka ei ollut ollenkaan kiva, se vielä syveni kuvan etualalla (kuva Petri Veijalainen).

Saivaaran saavuttaminen otti aikansa – ensin melkoista kivikkoa ja ryteikköä kahlauksen jälkeen ja sitten nousu. Huiputus tehtiin toki ilman rinkkoja. Huipulla sää sumeni siihen malliin, että Porojärvi, Reikämaa sekä mahtava Meekon ja Annjalonjin seutu näkyivät vain utuisesti. Tosin tämä oli viikon ainoa hetki, jolloin sää merkittävämminkin häytti mahtavien maisemien ihailua. Kekkosen muistolaatta oli paikallaan – lieneekö hän itse laatan kohdalle koskaan kiivennyt? Laaksoissa UKK oli toki hiihdellilyt ahkerasti rajamiesten valmiiksi polkemia latuja.

Onneksi vain harvoin on tyytyminen tällaisiin maisemiin: Venemaa ja Skadjajärvi Saivaaralta käsin.

Piitsukselta Meekolle oikaissut ryhmämme jäsen käytiin poimimassa mukaan Meekon autiotuvalta, jossa pidettiin kunnan ruoka- ja löhöilytauko sadekuuroa pidellen. Tuvalla tuli yksinäinen kulkija ihmetellen ääneen, että meinaatteko te kaikki tänne yöksi jäädä... kun oli itse suunnitellut pikkuista tupaa yöpaikakseen.

Hieman utuisessa säässä sitten pisteltiin Kuonjarjohkalle kukin omaan tahtiin. Siellä meitä odotti liki 60-kiloinen, söpö ja hyvin opetettu reilun vuoden ikäinen malamuuttiuros Sisu. Sisun isäntä oli kaverinsa kanssa jo lämmittämässä telttasaunaa: Maahan kuoppa ja puut, kivikeko päälle ja tulet alle. Sitten nostettiin parhaat päivänsä nähnyt ulkoteltha kivien päälle ja väki kävi kyykkyyyn sisälle. Ensimmäisen kierroksen löylyt olivat mahtavat ja toisella kierroksella olo oli kuin turkkilaisessa saunassa niin ettei vieruskaveria nähnyt.

Kivikeko lämpimäksi, sitten telttä päälle ja saunaan!

Keskiviikkona jatkettiin Kalottireittiä Saarijärvelle – aluksi polku on mukavaa, mutta Saarijärvelle laskeva rinne on jo hitaampaa kuljettavaa. Mahtava Saana odoteli meitä horisontissa. Saarijärven tuvan kivikoihin ei kuitenkaan leirydytty, vaan jatkettiin Kilpisjärveä kohti poiketen jälleen Norjan puolella. Siis kolme ulkomaanmatkaa viikossa: Didnojojka, Haltilla rajan takana ja tämä! Jarkko muisti aiemmalta Haltin reissulta mainiot telttapaikat ja hiekkarannan Masetjärvellä ja kyllä minullakin siitä jonkinlainen mielikuva oli – siis suunnistaja-Pekan ja ryhmän suunta sinne.

Masetjärvi. Teltan kiilat upposivat hietikkoon kuin kuumat neulat voihin. Hiekkarannalla oli valmiina poromiesten pöytärakennelmat isoista laattakivistä keittiöksemme.

Koitti torstai, viimeinen täysi vaelluspäivä. Mönkijän jäljet johdattelivat Saanajärven pohjoispuolitse Saanan päivätuvan kautta leiriin nurmikentälle Saanan luoteispuolelle. Saana valloitettiin ilman rinkkoja ja onneksemme kelit olivat mitä hienoimmat ihailta Mallan, Kilpisjärven ja pohjoisen suuntia. Alaspäin tullessa poikettiin katsomaan kivisuoja, joissa sotilaat olivat kyyhöttäneet tuulen tuiverruksessa tähyttämässä silloisia Adolfin sotapoliittisia etuja.

Viimeisen illan retkiruokamenun suunnitellut ei pannut pahakseen, vaikka poikettiin Retkeilykeskukseen, jossa seisova pöytä oli vielä voimissaan. Samalla alkoi opettelu etelän tavoille, koska koko viikko oli syöty muovilusikalla kattilasta tai isosta muovikuksasta: sorsakoskelainen kahveli vasempaan ja veitsi oikeaan ja niitten yhteiskäyttöä. Tavattiin myös päiväretkeläisiä ja Koivusen porukoita – kaikki täysissä sielun ja ruumiin voimissa. Paluumatkalla teltoille kopaistiin vielä geokätkö sodanaikaisen lentokoneenromun luota.

Jussi päiväturisteille rakennetulla Saanajärven päivätuvan moottoritieellä.

Kilpisjärven ja Mallan maisemia Saanalta käsin. Taustalla Ruotsin ja Norjan puolen lumisia huippuja.

Paikallisen asukkaan kertomaan viitaten kesän kaunein ilta Saanan luoteispuolen leirissä. Vasemmalta Jarkko, Jussi, Riitta ja Veli Matti.

Herkuttelua meren antimilla Rantamakasiinissa paluumatkalla Kemissä. Sitten lakanointien väliin historiaa huokuvaan Hotelli Merihoviin ennen kotimatkaa Porvooseen.

Perjantaiamuna ehdittiin heittämään pikku luontopolku ilman rinkkoja ja sitten saunaan ja poronkäritykselle Retkeilykeskukseen. GPS:n matkamittari näytti 120 km, josta arviolta 30 km ilman rinkkaa tehtyjä Haltin, Saivaaran ja Saanan valloituksia. Hyvin meni, ei tullut rakkoja eikä polvivaivoja. Puhtailla vaatteilla ja

uusilla eväillä olisin voinut painella toisen vastaavan viikon vaikka heti perään ;-)
Eikä tämä tähän jää, paluumatkalla linja-autossa virisi puheensorina perinteiseen tapaan: "Minne ensi vuonna?" Varmaan vuorostaan Itä-Lapin puolelle.

NEVA:n 2012 Haltin ryhmässä mukana: Jarkko Leinonen, Seppo Mikkonen, Veli Matti Purola, Jussi Rantala, Riitta Tuononen, Pekka Veijalainen, Petri Veijalainen.

Seppo Mikkonen